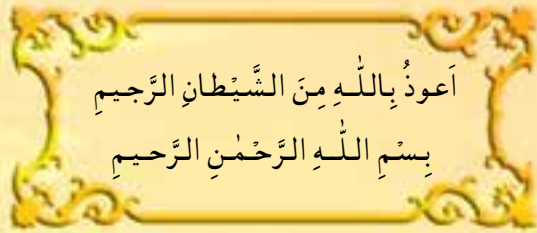
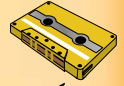

آیات ۲۵۵ تا ۲۵۷ سوره ی بقره را، که به آن آیه الکرسی گفته می شود، از نوار گوش کنید و با آن بخوانید و کلمات را نشان دهید.

- ۱- اَللّٰهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّوْمُ
- ۲- لَا تَاْخُذُهٗ سِنَةٌ وَّ لَا نَوْمٌ
- ۳- لَهٗ مَا فِی السَّمٰوٰتِ وَّ مَا فِی الْاَرْضِ
- ۴- مَنْ ذَا الَّذِیْ یَشْفَعُ عِنْدَهٗ وَّ اِلَّا بِاِذْنِهٖ
- ۵- یَعْلَمُ مَا بَیْنَ اَیْدِیْهِمْ وَّ مَا خَلْفَهُمْ
- ۶- وَّ لَا یُحِیْطُوْنَ بِشَیْءٍ مِّنْ عِلْمِهٖ اِلَّا بِمَا شَاءَ
- ۷- وَّ سِعَ کُرْسِیُّهٗ السَّمٰوٰتِ وَّ الْاَرْضِ
- ۸- وَّ لَا یَـُٔوْدُهٗ حِفْظُهُمَا
- ۹- وَ هُوَ الْعَلِیُّ الْعَظِیْمُ

١٠- لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ

١١- قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ

١٢- فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ

١٣- وَيُؤْمِنَ بِاللَّهِ

١٤- فَقَدْ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى

١٥- لَا انْفِصَامَ لَهَا

١٦- وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٥٦﴾

١٧- اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ ءَامَنُوا

١٨- يُخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ

١٩- وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَوْلِيَائُهُمُ الطَّاغُوتُ

٢٠- يُخْرِجُونَهُمْ مِنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ

٢١- أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ

٢٢- هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٥٧﴾

کار در کلاس

۱- جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده کامل کنید و معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

سرپرست خارج می کند تاریکی ها نیست ایمان آوردند

معنا	کلمه	ردیف
	لَا	۱
خدا، معبود	إِلَه	۲
جز	إِلَّا	۳
او	هُوَ	۴
	وَلِيّ	۵
کسانی که	الَّذِينَ	۶
	ءَامَنُوا	۷
	يُخْرِجُ	۸
آن‌ها، شان	هُمْ	۹
از، از سوی	مِنْ	۱۰
	ظُلُمَات	۱۱
به سوی	إِلَى	۱۲

۲- ترکیب‌های زیر را به کمک هم کلاسی خود معنا کنید.

معنا	ترکیب	ردیف
	بِسْمِ اللّٰهِ	۱
	الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ	۲
	هُوَ اللّٰهُ	۳
	اِلٰی اللّٰهِ	۴
	وَلِیُّ الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا	۵
	یُخْرِجُهُمْ (یُخْرِجُ + هُمْ)	۶
	مِنَ الظُّلْمٰتِ	۷
	اِلٰی التَّوْرِ	۸

۳- با استفاده از کلمات زیر، برای هر کلمه‌ی داخل جدول، سه هم‌خانواده پیدا کنید و در مقابل آن بنویسید.

رَحْمٰن ، اِیْمَان ، خَارِج ، مُؤْمِن ، رَحْمَة ، اِخْرَاج ، رَحْم ،
مُؤْمِنِیْنَ ، خُرُوج

هم‌خانواده			کلمه
			رَحِیْم
			ءَاْمَنُوْا
			یُخْرِجُ

آیه الكرسي

دانش آموزان عزیز آیا می دانید چرا از میان همه ی آیات قرآن، آیات این درس خیلی مشهور است.

روزی ابوذر از پیامبر اکرم (ص) پرسید: یا رسول الله! برترین آیه ای که بر شما نازل شده، کدام است؟ پیامبر فرمودند: آیه الكرسي.

پیامبر اکرم توجه زیادی به آیه الكرسي داشتند و آن را زیاد تلاوت می کردند، زیرا در این آیه مطالب دقیق و مهمی درباره ی خدای مهربان و قدرت او بیان شده است.

حضرت علی (ع) نیز پس از آن که اهمیت آیه الكرسي و فواید خواندن آن را از زبان پیامبر شنید، تصمیم گرفتند آن را زیاد بخوانند.

چه خوب است ما نیز آیه الكرسي را حفظ کنیم و هر روز به هنگام خروج از خانه و هر شب پیش از خواب آن را بخوانیم تا خدا را بیش تر یاد کنیم و خود را به او بسپاریم.

همه ملک گیتی به فرمان اوست*

زمین و سماوات از آن اوست

* شعر از «امید مجد»

أنس با قرآن در خانه

الف- آیات درس اول را برای اعضای خانواده‌ی خود چندبار با دقت بخوانید.

ب- آیات و عبارات قرآنی زیر را ترجمه کنید.

۱- بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

۲- لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ*

۳- لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ

۴- اللّٰهُ وَلِیُّ الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا

۵- یُخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمٰتِ اِلٰی النُّوْرِ

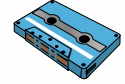

* در ترجمه‌ی برخی از عبارات بهتر است به جای «خدا» همان «اللّٰهُ» بنویسیم.

درس دوم

آیات اول تا هفتم سوره‌ی صف را از نوار گوش کنید و با نشان دادن خط از روی قرآن، همراه نوار بخوانید.

یادآوری قواعد روخوانی

تذکر مهم: یادآوری برخی از قواعد روخوانی در این درس و درس‌های بعد فقط برای تقویت مهارت قرائت قرآن است. در ارزش‌یابی مستمر و پایانی، نباید هیچ نوع پرسشی از قواعد این جداول به عمل آید و فقط کافی است دانش‌آموزان توانایی صحیح خوانی مثال‌ها را داشته باشند.

دانش‌آموزان عزیز؛ شما در سال‌های گذشته با اسم‌ها و شکل‌های زیر آشنا شده‌اید. اینک برای یادآوری آن‌ها، مثال‌های هر ردیف را ابتدا به صورت بخش‌بخش و سپس به حالت معمولی بخوانید.

ردیف	اسم	شکل	مثال
۱	حروف ساکن	ـَ	أَيَدِيهِمْ خَلَقَهُمْ يَكْفُرُ يُخْرِجُهُمْ
۲	همزه	ء ت ا	جُزْءٌ بِشَىْءٍ لِّئِنْ يَأْتِيَ
۳	همزه با «آ»	آ	آثَارِ لآيَاتٍ آتَيْنَا
۴	همزه با «او»	عو	رَعُوفٌ يَعُودُهُ

کار در کلاس

۱- جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده کامل کنید و معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

پروردگار پیامبر گفت پسر هدایت نمی کند

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
	رَبِّ	۷	ای	یا ، یا أَيُّهَا	۱
من ، م	ی	۸	زمانی که	إِذْ	۲
شما، تان	كُمُ	۹		قَالَ	۳
	رَسُول	۱۰	برای	لِ	۴
	لَا يَهْدِي	۱۱	او، ش	ه ، ه	۵
	إِبن	۱۲	قطعاً	إِنَّ	۶

۲- ترکیب‌های زیر را به کمک هم کلاسی خود معنا کنید.

معنا	ترکیب	ردیف	معنا	ترکیب	ردیف
	يا أَيُّهَا الَّذِينَ	۶		لِلَّهِ (لِ + اللَّهُ)	۱
	إِذْ قَالَ مُوسَىٰ	۷		إِلَيْكُمْ (إِلَى + كُمْ)	۲
	قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ	۸		مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ	۳
	يا بني إِسْرَائِيلَ	۹	(اسم + ه)	إِسْمُهُ أَحْمَدُ	۴
(إِنَّ + ي)	إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ	۱۰	(لِ + قوم + ه)	لِقَوْمِهِ	۵

۳- ترجمه‌ی صحیح هر عبارت را علامت بزنید.

۱- رَسُولٌ مِنَ اللَّهِ

الف - پیامبری از سوی خدا ب - برای پیامبر خدا

۲- هُوَ رَبِّي (رَبِّ + ي)

الف - او پروردگار ماست. ب - او پروردگار من است.

۳- اللَّهُ رَبُّكُمْ (رَبِّ + كُمْ)

الف - الله پروردگار شماست. ب - الله پروردگار آنهاست.

۴- هُوَ رَبُّكُمْ

الف - خدا پروردگار شماست. ب - او پروردگار شماست.

۵- رَبِّيَ اللَّهُ

الف - پروردگار من، الله است. ب - او پروردگار من است.

۴- کلمات هم خانواده را به کمک هم کلاسی خود پیدا کنید و در مقابل

کلمه‌ی مربوطه بنویسید.

مَهْدِي، أَحْمَد، هَادِي، مَظْلُوم، ظَلَمَ، مُحَمَّد، هُدَى، ظَالِم، حَمِيد

هم خانواده			کلمه
			حَمَد
			يَهْدِي
			ظَالِمِينَ

بنیان مَرصوص*

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفًّا كَانَهُمْ
بُنْيَانٌ مَرصوصٌ

صف ۴

قطعاً خداوند کسانی را که در راه او، صف در صف مانند سدی محکم، جهاد و مبارزه می کنند دوست دارد.

خوب است درباره ی انتفاضه چند سطری بنویسید.

* بنیان مرصوص : سد محکم

أنس باقرآن در خانه

الف- آیات اول تا آخر سوره ی صف را برای اعضای خانواده ی خود با دقت بخوانید.

ب- آیات و عبارات قرآنی زیر را ترجمه کنید.

۱- یا ایُّهَا الَّذِینَ ءَامَنُوا^۱

۲- وَ اِذْ قَالَ مُوسٰی لِقَوْمِهٖ^۲

۳- وَ اِذْ قَالَ عِيسٰی ابْنُ مَرْیَمَ

۴- یا بَنی إِسْرَءِیْلَ

۵- اِنِّی رَسُوْلُ اللّٰهِ اِلَیْکُمْ

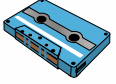
۶- وَ اللّٰهُ لَا یَهْدِی الْقَوْمَ الظّٰلِمِیْنَ

۱- هرگاه «ءَامَنُوا» بعد از «یا ایُّهَا الَّذِینَ» بیاید، به معنای «ایمان آوردید» می باشد.

۲- هرگاه «لِ» بعد از «قَالَ» بیاید به معنای «به» است، مانند: قَالَ لِقَوْمِهٖ

آیات هشتم تا آخر سوره‌ی صف را از نوار گوش کنید و با نشان دادن خط از روی قرآن، همراه نوار بخوانید.

یادآوری حروف ناخوانا

در سال‌های قبل با حروف ناخوانا آشنا شده‌اید. برای یادآوری و آشنایی بیشتر با این حروف، مثال‌های زیر را با دقت بخوانید و شیوه‌ی صحیح خواندن این گونه کلمات را به خاطر بسپارید.

ردیف	اسم	شکل	هر مثال را ابتدا به صورت بخش بخش سپس به حالت معمولی بخوانید.
۱	الف بعد از تنوین فتحه	آ	مَقْتًا عَشِيًّا حَقًّا رُسُلًا
۲	الف بعد از واو آخر کلمه ... وا	ء	ءَامَنُوا كَفَرُوا تَقُولُوا لِيُظْفِرُوا
۳	واو پایه‌ی همزه	ؤ	يُؤْمِنُ تُؤذِنُنِي تُؤْمِنُونَ لَا يُؤَخَّرُ
۴	یاء پایه‌ی همزه	ئ	فُرِيًّا يُبْدِيًّا هَيِّئْ لِقَائِي
۵	یاء پایه‌ی الف کوچک	ي	عَلِيٍّ اٰخِرِيٍّ تُتْلَىٰ يُدْعَىٰ
۶	یاء پایه‌ی تنوین فتحه	يَّ	هُدًى ضَحًى اَذًى مَثْوًى مُسَمًى

کار در کلاس

۱- جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده کامل کنید و معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

بهشت‌ها جهاد می‌کنید رودها ایمان می‌آورید زیر

معنا	کلمه	ردیف
جان‌ها	أَنْفُس	۷
...، باغ‌ها	جَنَّات	۸
روان است، جاری است	تَجْرِي	۹
	تَحْت	۱۰
آن، شن، آن‌ها	ها	۱۱
	أَنْهَار	۱۲

معنا	کلمه	ردیف
کسی که، کسی است که	الَّذِي	۱
فرستاد، ارسال کرد	أَرْسَلَ	۲
	تُؤْمِنُونَ	۳
	تُجَاهِدُونَ	۴
در	فی	۵
راه	سَبِيل	۶

۲- ترکیب‌های زیر را به کمک هم کلاسی خود معنا کنید.

معنا	ترکیب	ردیف
(سبیل+ی)	فِي سَبِيلِي	۶
(ب+اموال+کم)	بِأَمْوَالِكُمْ	۷
(انفس+کم)	وَ أَنْفُسِكُمْ	۸
(ارسل+ه)	أَرْسَلَهُ	۹
(انفس+هم)	أَنْفُسَهُمْ	۱۰

معنا	ترکیب	ردیف
	هُوَ الَّذِي	۱
(رسول+ه)	أَرْسَلَ رَسُولَهُ	۲
	دِينِ الْحَقِّ	۳
(ب+الله)	تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ	۴
	فِي سَبِيلِ اللَّهِ	۵

۳- ترجمه‌ی صحیح هر عبارت را علامت بزنید.

۱- **وَلِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ :**

الف - و برای خداست مشرق و مغرب. ب - و برای اوست مشرق و مغرب.

۲- **إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ :**

الف - قطعاً پروردگارشان الله است. ب - قطعاً پروردگارتان الله است.

۳- **لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ :**

الف - هر قدرتی از خداست. ب - نیست قدرتی جز از خدا.

۴- **وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ : (نَبِيٌّ + هُمْ)**

الف - و گفت به آن‌ها پیامبرشان. ب - و گفت به شما پیامبرتان.

۵- **إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ :**

الف - قطعاً الله پروردگار من و پروردگار شماست.

ب - قطعاً الله پروردگار او و پروردگار آن‌هاست.

۴- کلمات هم‌خانواده را به کمک هم‌کلاسی خود پیدا کنید و در مقابل کلمه‌ی مربوطه

بنویسید.

أَنْصَار، فَاتِح، بَشَارَة، نَاصِر، إِفْتِاح، مُبَشِّر، مَنْصُور، بُشْرَى، فَتَّاح

هم‌خانواده			کلمه
			فَتَّاح
			نَاصِر
			بَشِير

* «ب» در این جا به معنای «از» است.

خاطره‌انگیزترین احساس من

خانم فریبا مقصودی یکی از کاتبان و خوش‌نویسان قرآن در جهان اسلام است. او نخستین بانویی است که توانسته است، دو بار متن کامل قرآن را با خط زیبای «نستعلیق» بنویسد. گزیده‌ای از شرح حال این بانوی هنرمند را، به قلم خود ایشان، می‌خوانیم.

من در سال ۱۳۶۴ از انجمن خوش‌نویسان فارغ‌التحصیل شدم. روزی خبرنگاری از من پرسید چه آرزویی داری؟ در پاسخ گفتم: این که روزی بتوانم قرآن را خوش‌نویسی و کتابت کنم. سرانجام این آرزو برآورده شد و خداوند به من توفیق داد و کتابت قرآن را آغاز کردم. من در زمان نوشتن قرآن، گذشت زمان را احساس نمی‌کردم. معمولاً برای یک خوش‌نویس پنج ساعت نوشتن در روز کار سختی است. ولی من برای نوشتن قرآن، در کنار تدریس و انجام کارهای خانه، نزدیک به ده تا دوازده ساعت کار مداوم انجام می‌دادم و احساس خستگی نمی‌کردم. هنگام نگارش قرآن همیشه با وضو بودم و سعی می‌کردم تا آنجا که ممکن است روزه باشم. خاطره‌انگیزترین و زیباترین احساس من آن روزی بود که خوش‌نویسی قرآن کریم را به پایان رساندم.

پیام قرآنی

إِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ

ترجمه: ضایع نمی‌کند

یوسف - ۹۰

خانم مقصودی در حال کتابت قسمتی از سوره‌ی یوسف (ع)

أنس باقرآن در خانه

الف - آیات اول تا آخر سوره‌ی صف را برای اعضای خانواده‌ی خود با دقت بخوانید.

ب - آیات و عبارات قرآنی زیر را ترجمه کنید.

۱- هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ (بِ + الْهُدَىٰ)

۲- تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ

۳- وَتُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ

۴- بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ

۵- جَنَاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ

۶- وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُؤْمِنِينَ

۷- وَقَالَ مُوسَىٰ يَا فِرْعَوْنُ

۸- إِنِّي رَسُولٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ

کار در کلاس

۱- جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده کامل کنید و معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

زنده	مرگ	آسمان‌ها	آفرینش	زمین	آفرید
------	-----	----------	--------	------	-------

رَدیف	کلمه	معنا
۷	ءایات	نشانه‌ها، آیه‌ها
۸	خَلَقَ	خلقت، ...
۹	خَلَقَ	خلق کرد، ...
۱۰	نا	ما، مان
۱۱	فَ	پس
۱۲	عِنْدَ	نزد

رَدیف	کلمه	معنا
۱	سَمَاوَاتِ	
۲	أَرْضِ	
۳	حَى	
۴	مَيِّتٍ	مُرده
۵	يُحْيِي	زنده می‌کند
۶	مَوْتٍ	

۲- ترکیب‌های زیر را به کمک هم کلاسی خود معنا کنید.

رَدیف	ترکیب	معنا
۶	لَهُ الْحَمْدُ	(ل+ه)
۷	فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ	
۸	مِنْ ءآيَاتِهِ	(ءایات+ه)
۹	خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ	
۱۰	خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ	

رَدیف	ترکیب	معنا
۱	عِنْدَ اللَّهِ	
۲	يُخْرِجُ الْحَيَّ	
۳	مِنَ الْمَيِّتِ	
۴	يُحْيِي الْأَرْضَ	
۵	بَعْدَ مَوْتِهَا	(مَوْت+ها)

۱- بعد : پس، پس از

۲- همان‌طور که می‌دانید «لِ» به معنای «برای» است، «لِ» در کلمات زیر به صورت «لِ» می‌آید :

«لَهُ» لَهُمْ لَهَا لَكَ لَكُمْ لَنَا
برای او برای آن‌ها برای تو برای شما برای ما